

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΧΡΗΜΑ
Οκτώβριος 2009 – Τεύχος 356
ΑΦΙΕΡΩΜΑ : FACTORING – FORFAITING

FACTORING ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΤΟΠΙΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

Το factoring και το forfaiting αποτελούν δύο χρηματοδοτικά εργαλεία που κερδίζουν συνεχώς έδαφος στην χώρα μας αλλά και το εξωτερικό. Πρόκειται για προϊόντα τα οποία δίνουν τη δυνατότητα σε επιχειρήσεις να εκχωρούν στις τράπεζες εμπορικές απαιτήσεις και να αντλούν ρευστότητα μέσω προκαταβολών έναντι των απαιτήσεων αυτών. Σε κάποιες περιπτώσεις μάλιστα, οι τράπεζες αναλαμβάνουν και τον κίνδυνο μη είσπραξης της οφειλής, απαλάσσοντας έτσι την επιχείρηση από ένα σημαντικό πονοκέφαλο.

Συνολικά στον κλάδο δραστηριοποιούνται 11 τράπεζες εκ των οποίων πέντε με δικές τους θυγατρικές. Ο τζίρος του factoring στην Ελλάδα υπερβαίνει τα 10 δις ευρώ, με το 2009 να αναμένεται πτωτικό περίπου κατά 30% λόγω και της κρίσης. Πιο συγκεκριμένα το factoring (πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων κατά τον ελληνικό νόμο), είναι μια συμβατική σχέση στα πλαίσια της οποίας μια εταιρία factoring (η τράπεζα), αγοράζει το σύνολο ή μέρος των απαιτήσεων του πελάτη της που προέρχονται από πώληση ή εξαγωγή εμπορευμάτων, ή παροχή υπηρεσιών, χορηγεί προκαταβολές, καλύπτει τον πιστωτικό κίνδυνο του πελάτη της και αναλαμβάνει την διαχείριση των παραπάνω απαιτήσεων. Το forfaiting είναι η προεξόφληση γραμματίων, συναλλαγματικών ή άλλω αξιολογίων χωρίς δικαίωμα αναγωγής του αγοραστή κατά του πωλητή των τίτλων. Ο όρος forfaiting προέρχεται από το γαλλικό a forfait που σημαίνει απώλεια δικαιώματος. Πράγματι, βασική ιδιότητα του forfaiting είναι η παραίτηση του forfeiter από το δικαίωμα αναγωγής κατά του προηγούμενου κατόχου των χρεωστικών εγγράφων.

ΠΟΙΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΑΦΟΡΑ

Το factoring απευθύνεται σε εταιρείες που ανταποκρίνονται στα εξής βασικά χαρακτηριστικά :

- Είναι μικρομεσαίες ή και μεγαλύτερες
- Παράγουν ή εμπορεύονται τυποποιημένα καταναλωτικά προϊόντα και παρέχουν στους πελάτες τους βραχυπρόθεσμη πίστωση (διάρκεια μέχρι και 6 μήνες)
- Οι απαιτήσεις τους είναι οριστικές και εκκαθαρισμένες, πράγμα που σημαίνει ότι η εξόφληση τους δεν πρέπει να υπόκειται σε κανένα όρο ή προϋπόθεση (πχ παρακαταθήκη, υπό διαμετακόμιση) και προέρχονται από χονδρικές πωλήσεις.
- Έχουν ένα σταθερό κύκλο φερέγγυων πελατών

- Επεκτείνουν τις πωλήσεις τους με ταχύ ρυθμό, έτσι ώστε να μην είναι σε θέση οι τράπεζες να καλύψουν σε ικανοποιητικό βαθμό τις ανάγκες τους, αυτό σημαίνει ότι συνήθως οι εταιρίες που προσφέρουν στο factoring ενδέχεται να αντιμετωπίζουν προβλήματα ρευστότητας, που δεν προέρχονται, όμως, από οργανική αδυναμία της εταιρείας (πχ ζημιογόνα αποτελέσματα) αλλά από σημαντική αύξηση του κύκλου εργασιών τους.

Τα βασικά πλεονεκτήματα που παρουσιάζει το factoring είναι:

- Σημαντική βελτίωση ρευστότητας λόγω της πρόσθετης χρηματοδότησης των εξαγωγέων μέσω factoring αλλά και της ταχύτερης είσπραξης των απαιτήσεων που εξασφαλίζει η χρησιμοποίηση του χρηματοοικονομικού αυτού εργαλείου
- Άυξηση της αποδοτικότητας των εξαγωγικών επιχειρήσεων σε περίπτωση που η επιπλέον χρηματοδότηση που παρέχει το factoring χρησιμοποιείται για να επιτύχει ο εξαγωγέας καλύτερες τιμές (παροχή έκπτωσης από τον προμηθευτή λόγω πληρωμής «τοις μετρητοίς», αγορά μεγάλων ποσοτήτων).
- Εξοικονόμηση λειτουργικού κόστους δεδομένου ότι η εταιρία factoring αναλαμβάνει την λογιστική παρακολούθηση και την είσπραξη των απαιτήσεων του εξαγωγέα.
- Μείωση των ζημιών των εξαγωγέων από επισφάλειες επειδή η εταιρία factoring καλύπτει με ορισμένες προϋποθέσεις τον πιστωτικό κίνδυνο.
- Απαλλαγή των φορέων της επιχείρησης από την φροντίδα ελέγχου φερεγγυότητας των πελατών, είσπραξη απαιτήσεων κ.λπ.

Τα βασικά στοιχεία του κόστους του factoring είναι :

- Ο τόκος για τις χορηγούμενες προκαταβολές που υπολογίζεται με βάση επιτόκιο ανάλογο με εκείνο που καθορίζονται από τις τράπεζες για χρηματοδοτήσεις για κεφάλαιο κίνησης
- Οι προμήθειες που υπολογίζονται ως ποσοστό (συνήθως 0,75% - 1,5%) στο ποσό των εκχωρούμενων τιμολογίων. Το ύψος των ποσοτών αυτών εξαρτάται κυρίως από τον κύκλο εργασιών του εξαγωγέα, το φάσμα των υπηρεσιών που παρέχει το factoring, τη μέση διάρκεια των απαιτήσεων, τον αριθμό των οφειλετών και τον αριθμό των ενστάσεων που έχουν εγερθεί κατά τα τελευταία χρόνια κατά των απαιτήσεων του εξαγωγέα.

ΤΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

Τα κριτήρια με τα οποία οι εταιρείες factoring εξετάζουν τα αιτήματα των πελατών, βασικά είναι ίδια με αυτά των τραπεζών. Διαφέρει όμως η βαρύτητα την οποία δίνουν σε αυτά οι δύο αυτοί φορείς. Συγκεκριμένα, οι μεν τράπεζες δίνουν κυρίως σημασία στα κεφάλαια και την χρηματοοικονομική δομή των πιστούχων τους, οι δε εταιρείες factoring ενδιαφέρονται προτίστως για την ποιότητα των απαιτήσεων που εκχωρούνται σε αυτές. Αυτό σημαίνει ότι όταν μια εταιρεία έχει εξαντλήσει τα πιστοδοτικά της όρια με μια τράπεζα, αλλά έχει φερέγγυους πελάτες στους οποίους πουλάει επι πιστώσει σε βραχυπρόθεσμη βάση, μπορεί να εξασφαλίσει, κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις, πρόσθετη χρηματοδότηση.

Οι κυριότερες διαφορές του factoring από τον τραπεζικό δανεισμό είναι οι εξής:

1. Οι εταιρείες factoring δίνουν κατά κανόνα προκαταβολές έναντι τιμολογίων, ενώ οι τράπεζες προτιμούν τα αξιόγραφα (μεταχρονολογημένες επιταγές, συναλλαγματικές) ως εξασφάλιση για τις χρηματοδοτήσεις τους
2. Στις εταιρείες factoring εκχωρείται το σύνολο των απαιτήσεων των πελατών τους, που προέρχεται από επι πιστώσει πωλήσεις ή τουλάχιστον το σύνολο των απαιτήσεων της κατά συγκεκριμένων οφειλετών τους

3. Οι εταιρείες factoring δεν προσφέρουν μόνο χρηματοδότηση, αλλά μια ολόκληρη γκάμα υπηρεσιών.
4. Η χρηματοδότηση που παρέχεται μέσω υπηρεσιών factoring είναι περισσότερο ευέλικτη, γιατί προσαρμόζεται σε συνεχή βάση στις μεταβαλλόμενες ανάγκες των πελατών τους.

ΑΝΤΙΣΤΑΘΜΙΣΗ ΑΠΩΛΕΙΩΝ

Η προσεκτική τήρηση των πιστοληπτικών κριτηρίων προστατεύει τους υγιείς και παραγωγικούς παίκτες κάθε κλάδου της οικονομίας.

Ο τελευταίος χρόνος χαρακτηρίστηκε από έντονες μεταβολές στην παγκόσμια οικονομική ζωή, φέρνοντας αγορές & επιχειρήσεις αντιμέτωπες, με μέχρι πρότινος ξεχασμένες καταστάσεις αβεβαιότητας και περιορισμού της οικονομικής δραστηριότητας. Ο κλονισμός της εμπιστοσύνης στα πλαίσια του παγκόσμιου τραπεζικού συστήματος και η συνεπακόλουθη έλλειψη ρευστότητας δεν άργησε να επηρεάσει την πραγματική οικονομία οδηγώντας σε μείωση της κατανάλωσης και της παραγωγής.

Η ελληνική οικονομία βιώνει τις σχετικές επιδράσεις στα πλαίσια του παγκόσμιου οικονομικού χωριού έχοντας, παραδόξως, ως ασπίδα την χαρακτηριστική της εσωστρέφεια αλλά και ως ευάλωτο σημείο τα διαχρονικά δημοσιονομικά της προβλήματα.

Η ελληνική αγορά factoring, εντός των παραπάνω πλαισίων, κλήθηκε να αντιμετωπίσει μία σειρά αλλαγών ωθούμενη σε μεγάλο βαθμό να αναθεωρήσει υφιστάμενες στρατηγικές αλλά και να εκμεταλλευτεί διαφαινόμενες ευκαιρίες.

Όντας από τους λίγους χρηματοοικονομικούς κλάδους τόσο άμεσα συνδεδεμένος με την οικονομική δραστηριότητα, λόγω της φύσης των παρεχόμενων υπηρεσιών, ήρθε αντιμέτωπος με μία σειρά από σημαντικά ζητήματα.

Τα διψήφια ποσοστά ανάπτυξης του κύκλου εργασιών που σημειώθηκαν κατά τα τελευταία χρόνια συνεπικουρούμενα από την ανάπτυξη των πελατών των εταιρειών factoring, φαίνεται να περιορίζονται σημαντικά ακολουθώντας την έντονα πτωτική δραστηριότητα. Κλάδοι με μεγάλη συνεισφορά στο παραγωγικό κύκλωμα και κατ'επέκταση στο χαρτοφυλάκιο των εταιρειών factoring, όπως η μεταλλουργία, η οικοδομή κ.α., σημειώνουν έντονη πτώση συμπαρασύροντας την ανάπτυξη της δραστηριότητας του factoring από υφιστάμενους πελάτες σε αρνητικά ποσοστά της τάξης του 20%.

Παράλληλα, η εντατικοποίηση των κριτηρίων πιστοληπτικής αξιολόγησης προμηθευτών και αγοραστών, ως άμυνα απέναντι στο αβέβαιο οικονομικό περιβάλλον, οδηγεί σε αποφάσεις για περιορισμό του χαρτοφυλακίου συνεργασιών ενισχύοντας περαιτέρω την πτώση της ανάπτυξης του Factoring.

Eurobank EFG

Factors

Θα πρέπει να επισημανθεί ότι η προσεκτική τήρηση των πιστοληπτικών κριτηρίων δεν αναφέρεται σε πολιτική αποκλεισμού εταιρειών και κλάδων από το factoring αλλά σε λογική και συνετή επιλογή επιχειρήσεων προστατεύοντας, έτσι, την αξιοπιστία του factoring αλλά και τους υγιείς και παραγωγικούς παίκτες κάθε κλάδου της οικονομίας.

Αντίδοτο στην υφιστάμενη πτώση φαίνεται να αποτελεί η δραστηριοποίηση των τμημάτων ανάπτυξης εργασιών των εταιρειών factoring. Στοχεύοντας στην προσέλκυση νέων πελάτων καταφέρνουν σε μεγάλο βαθμό να αντισταθμίζουν τις απώλειες. Επιχειρήσεις που μέχρι πρόσφατα έμοιαζαν απρόσιτες επιζητούν πλέον τις ευκαιρίες ρευστότητας και περιορισμού των επισφαλειών που αποδεδειγμένα μπορούν να τους παρέχουν οι εταιρείες factoring. Η τάση αυτή των εταιρειών ενισχύεται ιδιαίτερα από τη διαφαινόμενη πολιτική των Τραπεζών για περιορισμό των λεγόμενων ακάλυπτων χρηματοδοτήσεων και αντικατάστασής τους με εναλλακτικές, καλυπτόμενες από το εμπορικό κύκλωμα των επιχειρήσεων. Καθώς το factoring απαιτεί μία μακροπρόθεσμη πρόθεση συνεργασίας από όλα τα εμπλεκόμενα μέρη, ο εμπλουτισμός των πελατολογίου με νέες υγιείς συνεργασίες αφήνει μία καλή παρακαταθήκη ανάπτυξης για το μέλλον.

Η Eurobank EFG Factors, στο πλαίσιο των νέων οικονομικών δεδομένων, αποτελεί ηγετική δύναμη στο χώρο του ελληνικού factoring, διαμορφώντας σε μεγάλο βαθμό την τάση της αγοράς. Το εξειδικευμένο προσωπικό της εγγυάται υψηλό επίπεδο ανταπόκρισης στις ανάγκες των πελατών και με τη σιγουριά του ονόματος Eurobank αλλά και την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων, στηρίζει ενεργά τις συνεργαζόμενες επιχειρήσεις.

Παρέχοντας υψηλού επιπέδου υπηρεσίες διαχείρισης, χρηματοδότησης και ασφάλισης στο παραδοσιακό πλέον εγχώριο και εξαγωγικό factoring, είναι σε θέση να προσφέρει στους πελάτες της και πιο σύνθετες μορφές συνεργασίας. Η ανάπτυξη δραστηριότητας στο χώρο του forfaiting αλλά και η ενεργή διαχείριση υποχρεώσεων εταιρειών μέσω reverse factoring, αποτελούν νεούς τομείς εστίασης της Eurobank EFG Factors. Σημαντική βοήθεια για την ανάπτυξη πρωτοποριακών προϊόντων & υπηρεσιών προσφέρει η διακεκριμένη από τη Microsoft πληροφοριακή υποδομή, αποτέλεσμα επένδυσης σε ανθρώπους και υλικοτεχνικό εξοπλισμό.

Ενδεικτική, του επιπέδου των υπηρεσιών της Eurobank EFG Factors είναι η πρόσφατη βράβευσή της ως του κορυφαίου factor στον κόσμο στο διεθνές factoring. Η εν λόγω διάκριση ελήφθη στα πλαίσια της ετήσιας ψηφοφορίας, τον Ιούνιο του 2009, των μελών του μεγαλύτερου συνδέσμου Factors στον κόσμο, FCI (Factors Chain International). Για εμάς στην Eurobank EFG Factors, η θετική αξιολόγηση από τρίτους αντικειμενικούς παρατηρητές αποτελεί τη μεγαλύτερη ηθική επιβράβευση.

Χαράλαμπος Καναλουπίτης
Deputy General Manager
Business Development
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΧΡΗΜΑ
Οκτώβριος 2009 – Τεύχος 356